

NEUVOSTON PÄÄTÖS 2014/912/YUTP,**annettu 15 päivänä joulukuuta 2014,****pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan riskin pienentämiseksi Sahelin alueella toteutettavien fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallintaan liittyvien toimien tukemisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 26 artiklan 2 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuun 15 ja 16 päivänä 2005 EU:n strategian pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumiseksi. Mainitussa strategiassa Eurooppa-neuvosto tunnustaa, että runsaat pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden varastot tuovat aseet helposti siviilien, rikollisten, terroristien ja taistelevien ryhmien ulottuville, ja korostetaan tarvetta toteuttaa ehkäiseviä toimia tavanomaisten aseiden laittoman tarjonnan ja kysynnän torjumiseksi. Siinä myös mainitaan Afrikka maanosana, johon pienaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen pahentamat sisäiset konfliktit vaikuttavat eniten.
- (2) Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2011 Sahelin alueen turvallisuutta ja kehitystä koskevan Euroopan unionin strategian. Strategia antaa yhdenmetyt puitteet unionin toiminnalle Sahelin alueella. Yhdellä strategian neljästä toiminta-alasta pyritään tehostamaan valmiuksia turvallisuuden, lainvalvonnan ja oikeusvaltion aloilla tällä alueella uhkien torjumiseksi ja terrorismiin ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen puuttumiseksi tehokkaammin ja erikoistuneemmin ja yhdistämään tämä hyvää hallintotapaa koskeviin toimenpiteisiin.
- (3) Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön ECOWASin jäsenvaltiot hyväksyivät 14 päivänä kesäkuuta 2006 Abujassa Nigeriassa pienaseita ja kevyitä aseita, niissä käytettäviä ampumatarvikkeita ja niihin liittyvää materiaalia koskevan ECOWASin yleissopimuksen, joka tuli voimaan 29 päivänä syyskuuta 2009. Keski-Afrikan talousyhteisön ECCASin jäsenvaltiot ja Ruandan tasavalta hyväksyivät 30 päivänä huhtikuuta 2010 Kinshasassa Kongon demokraattisessa tasavallassa Keski-Afrikan yleissopimuksen pienaseiden ja kevyiden aseiden, niissä käytettävien ampumatarvikkeiden sekä sellaisten osien ja komponenttien valvonnasta, joita voidaan käyttää niiden valmistamiseen, kunnostamiseen tai kokoamiseen. Allekirjoittajavaltiot ovat molemmissa yleissopimuksissa sitoutuneet muun muassa toteuttamaan tarpeelliset toimenpiteet varmistaakseen pienaseiden ja kevyiden aseiden varastojensa turvatun ja tehokkaan hallinnan, varastoinnin ja turvallisuuden asianmukaisten standardien ja menettelyjen mukaisesti.
- (4) Burkina Faso, Mali ja Nigeria sekä 23 unionin jäsenvaltiota ovat ratifioineet asekauppasopimuksen, kun taas Tšad, Mauritania ja Niger ovat allekirjoittaneet sen. Asekauppasopimuksen 16 artiklan 1 kohdassa määrätään, että kyseistä sopimusta täytäntöön pannessaan osapuolet voivat pyytää apua, mukaan lukien oikeusapu ja lainsäädäntöapu, instituutioiden valmiuksien kehittäminen sekä tekninen, aineellinen ja rahallinen apu. Tätä apua voidaan antaa varastojen hallinnassa, aseidenriisunna, demobilisaatiota ja yhteiskuntaan sopeuttamista koskevien ohjelmien toteuttamisessa, mallilainsäädännön laadinnassa sekä tehokkaiden täytäntöönpanomenettelyjen käyttöönotossa. Kaikki osapuolet, jotka siihen pystyvät, antavat tällaista apua pyydettyään.
- (5) Burkina Faso, Mali, Mauritania ja Nigeria ovat ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirjan, jäljempänä 'ampuma-asepöytäkirja', osapuolia.
- (6) Kaikki YK:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet panemaan tosiasiallisesti täytäntöön pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan YK:n toimintaohjelman, jäljempänä 'YK:n toimintaohjelma', sekä kansainvälisen välineen, jonka avulla valtiot voivat tunnistaa ja jäljittää nopeasti ja luotettavasti laittomat pienaseet ja kevyet aseet.
- (7) Kaikki YK:n jäsenvaltiot toistivat YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa käsitelleessä viidennessä valtioiden kaksivuotiskokouksessa (16.–20. kesäkuuta 2014, New York), että pienaseiden ja kevyiden aseiden varastojen asianmukainen hallinta erityisesti konflikti- ja konfliktinjälkeisissä tilanteissa on olennaisen tärkeää onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja sellaisen riskin vähentämiseksi, että aseita kulkeutuu laittomaan kauppaan, laittomille

aseistautuneille ryhmille, terroristeille ja muille luvattomille vastaanottajille. YK:n jäsenvaltiot vetosivat tehostettuun kansainväliseen ja alueelliseen yhteistyöhön ja avunantoon varastojen hallintaa ja fyysistä turvallisuutta koskevista kysymyksistä ja lupasivat mahdollisuuksien mukaan hyödyntää teknistä edistymistä varastojen hallinnan tehostamiseksi, mukaan lukien fyysistä turvallisuutta koskevat toimenpiteet.

- (8) Helmikuussa 2011 alkanut Libyan kansannousu ja sitä seurannut aseellinen konflikti sekä Malin vuoden 2012 poliittiset ja turvallisuuskriisit ovat osoittaneet, kuinka valtiosta riippumattomat toimijat, mukaan lukien terroristit, voivat käyttää hyväkseen huonosti turvattuja ja hallinnoituja valtion hallussa olevia varastoja saadakseen haltuunsa pienaseita ja kevyitä aseita ja ampumatarvikkeita rauhan ja turvallisuuden kustannuksella. Valtiosta riippumattomien toimijoiden lisääntyvä toiminta Sahelin alueella, mukaan lukien Pohjois-Nigeriassa, on johtanut siihen, että ase- ja ampumatarvikevarastojen turvallisuuden parantamisesta Sahelin alueen valtioissa on tullut prioriteetti.
- (9) Afrikan rauhan ja aseriisunnan Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskuksella (UNREC), joka on osa Yhdistyneiden kansakuntien aseriisuntatoimistoa (UNODA), on pitkä kokemus Sahelin alueen valtioiden ja kansalaisyhteiskunnan tukemisessa YK:n yleiskokoukselta saamansa toimeksiannon mukaisesti (päätöslauselma 40/151, G-kohta, 16.12.1985) niiden pannessa täytäntöön pienten aseiden ja kevyiden aseiden valvontaa koskevia kansainvälisiä ja alueellisia välineitä.
- (10) YK:n operaatio Malin vakauttamiseksi (MINUSMA) on avustanut Yhdistyneiden kansakuntien miinojen vastaisen toiminnan yksikön (UNMAS) välityksellä vuodesta 2013 Malin viranomaisia miinanraivauksessa sekä aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnassa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 2100 (2013) ja 2164 (2014) mukaisesti.
- (11) Valtiosta riippumaton järjestö miinanraivauksen neuvoo-antava ryhmä (MAG) on hiljattain aloittanut alueellisen hankkeen, jossa käsitellään kiireellisiä tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden turvallisuus- ja hallintakysymyksiä Sahelin ja Maghrebin alueen kohdemaissa.
- (12) Unioni on rahoittanut neuvoston päätöksen 2011/428/YUTP⁽¹⁾ mukaisesti muun muassa merkintälaitteiden toimittamista useiden Länsi-Afrikan maiden lainvalvontavirastoille sekä koulutusta, jossa käsitellään kansainvälistä jäljittämismälinettä ja ampumatarvikkeita koskevia kansainvälisiä teknisiä suuntaviivoja.
- (13) Unioni tukee neuvoston päätöksen 2013/320/YUTP⁽²⁾ mukaisesti toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on varmistaa Libyan asevarastojen asianmukainen fyysinen turvallisuus ja hallinta, jotta vähennettäisiin pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen aiheuttamaa vaaraa Libyan ja sen naapurimaiden turvallisuudelle, mukaan lukien Sahelin alueella.
- (14) Unioni tukee neuvoston päätöksen 2013/698/YUTP⁽³⁾ mukaisesti laittomia pienaseita ja kevyitä aseita sekä muita tavanomaisia aseita ja ampumatarvikkeita koskevan maailmanlaajuisen raportointijärjestelmän jäljempänä "iTrace-järjestelmä", luomista erityisesti konfliktialueilla, mukaan lukien Afrikassa, liikkuvia pienaseita ja kevyitä aseita ja ampumatarvikkeita koskevien kenttätutkimusten perusteella.
- (15) Unioni on yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkansa mukaisesti käynnistänyt Sahelin alueella kolme toimintaa: ensiksi EUCAP Sahel Niger -operaation, joka käynnistyi 8.8.2012, järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnan tukemiseksi Nigerissä; toiseksi Euroopan unionin koulutusoperaation Malissa, joka käynnistyi 18.2.2013, Malin armeijan rakenteiden uudistamisen ja uudelleen järjestäytymisen edistämiseksi antamalla koulutusta ja neuvoja; ja kolmanneksi EUCAP Sahel Mali -operaation, joka käynnistyi 15.4.2014, strategisten neurojen ja koulutuksen antamiseksi Malin sisäisille turvallisuusjoukoille.
- (16) Unioni on antanut vuodesta 2011 YK:n huume- ja rikosjärjestölle vakautta ja rauhaa edistävästä välineestä tukea sen pyrkimyksissä edistää ampuma-asepöytäkirjan ratifiointia ja täytäntöönpanoa erityisesti Länsi-Afrikassa. Unioni on antanut kyseisestä välineestä rahoitustukea Suurten järvien alueella, Afrikan sarvessa ja niihin rajoittuvissa valtioissa toimivalle Nairobissa sijaitsevalle pienaseiden alueelliselle keskukselle (RECSA),

(1) Neuvoston päätös 2011/428/YUTP, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2011, Yhdistyneiden Kansakuntien aseriisuntatoimiston toimien tukemisesta pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien toimintaohjelman toteuttamiseksi (EUVL L 188, 19.7.2011, s. 37).

(2) Neuvoston päätös 2013/320/YUTP, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2013, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan riskin pienentämiseksi Libyassa ja sen lähialueilla toteutettavien fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallintaan liittyvien toimien tukemisesta (EUVL L 173, 26.6.2013, s. 54).

(3) Neuvoston päätös 2013/698/YUTP, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, laittomia pienaseita ja kevyitä aseita sekä muita laittomia tavanomaisia aseita ja ampumatarvikkeita koskevan maailmanlaajuisen raportointijärjestelmän tukemiseksi niiden laittoman kaupan riskin pienentämiseksi (EUVL L 320, 30.11.2013, s. 34).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Unioni edistää turvallisuutta ja vakautta Sahelin alueella auttamalla alueen valtioita ehkäisemään valtion hallussa olevien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden välitystä ja laitonta kauppaa parantamalla niiden fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa.
2. Unionin tukemilla toimilla on oltava seuraavat erityistavoitteet:
  - a) tarpeellisen poliittisen hyväksynnän saaminen fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevien menettelyjen tehostamista varten ja alueellisen yhteistyön ja tietämyksen jakamisen edistäminen;
  - b) kohdemaiden tukeminen päivitettäessä lainsäädäntöä, kehitettäessä hallinnollisia menettelyjä ja käytännön menettelytapahojeita luotaessa pohjaa fyysiselle turvallisuudelle ja varastojen hallinnalle parhaita käytäntöjä koskevien kansainvälisten normien mukaisesti;
  - c) varastojen hallinta- ja turvallisuustoimien täytäntöönpanon suora tukeminen, mukaan lukien varastointialueiden kunnostaminen, ylijäämäisten, vanhentuneiden tai laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden hävittäminen sekä uuden teknologian kokeileminen.

Yksityiskohtainen kuvaus näistä toimenpiteistä on liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimien teknisen täytäntöönpanon suorittaa UNODA UNRECI:n välityksellä. UNODA suorittaa nämä tehtävät korkean edustajan alaisuudessa. Korkea edustaja aloittaa tätä silmällä pitäen tarpeelliset järjestelyt UNODAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimien toteuttamiseksi on 3 561 257,06 euroa. Koko hankkeen arvioitu kokonaisbudjetti on 4 129 393,06 euroa, mikä koostuu yhteisrahoituksesta.
2. Edellä 1 kohdassa säädettyllä määrällä rahoitettavien menojen hallinnoinnissa noudatetaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavia unionin menettelyjä ja sääntöjä.
3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen unionin osuuden asianmukaista täytäntöönpanoa. Se tekee sitä varten rahoitussopimuksen UNODAn kanssa. Sopimuksessa määrätään, että UNODAn on varmistettava unionin osuuden riittävä näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitettujen rahoitussopimuksen mahdollisimman pian 15 päivän joulukuuta 2014 jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle ja korkealle edustajalle menettelyssä mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä kahden viikon kuluessa allekirjoittamisesta.

4 artikla

1. Korkea edustaja tiedottaa neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNODAn säännöllisesti laatimien kertomusten perusteella. Nämä kertomukset ovat perustana neuvoston arvioinnille.
2. Komissio antaa tietoja 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanon rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.
2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 42 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen tekemisestä, tai kuuden kuukauden kuluttua päätöksen hyväksymisestä, jos rahoitussopimusta ei ole tämän ajan kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 15 päivänä joulukuuta 2014.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

F. MOGHERINI

LIITE

Pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan riskin pienentämiseksi Sahelin alueella toteutettavat fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvät toimet

1. YUTP-tuen tausta ja perustelut

1.1 Tausta

On tunnustettu, että kansainvälisten normien mukaisten fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevien toimien toteuttamatta jättäminen Sahelin alueella olevissa tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden varastoissa on vakava haaste rauhalle ja turvallisuudelle alueella ja sen ulkopuolella. Aseistetut valtiosta riippumattomat toimijat, mukaan lukien terroristiryhmät, ovat viime aikoina ryöstäneet valtion hallussa olevia varastoja Libyassa ja Malissa. On olemassa todellinen vaara siitä, että vastaava tilanne voi syntyä osissa Burkina Faso, Tšadia, Mauritania, Nigeriä ja Nigeriaa, koska aseistetut ryhmät ja terroristiryhmät toimivat rajojen yli ja osallistuvat pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomaan kauppaan. Riittämättömät toimet pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan osalta lisäävät vaaraa siitä, että aseita ja tarvikkeita välitetään — muun muassa varkauksien ja hyökkäysten välityksellä — laittomille markkinoille ja ammusvarastoja räjäytetään suunnittele mattomasti. Tämä voi johtaa pienaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavaan keskittymiseen ja kauppaan, mikä horjuttaa kansallista, alueellista ja kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta.

Uhka mainitaan myös Sahelin aluetta koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien yhdennetyssä strategiassa, jossa pidetään tarpeellisenä minimoida pienaseiden ja kevyiden aseiden välittäminen valtiosta riippumattomille toimijoille parantamalla olemassa olevien varastojen turvallisuutta ja tarvittaessa sijoittamalla niitä uudelleen ja hävittämällä laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden ylijäämiä. Tämä voidaan tehdä panemalla tosiasiallisesti täytäntöön pienaseiden ja kevyiden aseiden laittonta kauppaa koskeva YK:n toimintaohjelma ja kansainvälinen jäljittämismenetelmä käyttämällä pienaseita ja kevyitä aseita koskevia kansainvälisiä valvontanormeja (ISACS) sekä YK:n puitteissa kehitettyjä, ampumatarvikkeita koskevia kansainvälisiä teknisiä suuntaviivoja (IATG).

1.2 Perustelut

Afrikan rauhan ja aseriisunnan Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskuksella (UNREC) on sen YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 40/151 G-kohdan toimeksiannon mukaisesti Yhdistyneiden kansakuntien aseriisuntoimiston (UNODA) alueellisena edustajana Afrikassa ainutlaatuinen tilaisuus auttaa Sahelin alueen valtioita ja vahvistaa niiden valmiuksia ja kykyä näiden normien ja parhaiden käytäntöjen tehokkaassa hyödyntämisessä ja niiden pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden varastojen valvonnassa, jotta estettäisiin pienaseiden ja kevyiden aseiden keskittymisestä ja laittomasta kaupasta aiheutuvat horjuttavat vaikutukset kyseisellä osa-alueella ja sen ulkopuolella.

UNREC ehdottaa hankkeiden toteuttamista yhteistyössä Yhdistyneiden kansakuntien miinojen vastaisen toiminnan yksikön (UNMAS) ja valtiosta riippumattoman miinanraivauksen neuvonantajan ryhmän (MAG) kanssa ja koordinoitujen merkittävien alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen kuten ECOWAS ja ECCAS sekä valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa. UNMAS tukee YK:n vakautusoperaatiota Malissa (MINUSMA) YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2100 (2013) puitteissa Malissa olevan YK:n maatiimin kanssa. MAG toteuttaa parhaillaan alueellista hanketta, jossa käsitellään tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden turvallisuus- ja hallintakysymyksiä Sahelin ja Maghrebien alueen kohdemaissa. Näistä toimista saatuja havaintoja käytetään hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta tiedottamiseen. Synergian ansiosta voidaan saavuttaa parempi kokonaisvaikutus. Lisäksi hanke hyödyttää UNODAn omaa asiantuntemusta YK:n päämajassa ja kyseisellä alueella sekä YK:n järjestelmässä saatavilla olevaa lisäasiantuntemusta.

Nämä toimet perustuvat synergiaan UNRECIin ja muiden kahdenvälisten kumppaneiden, YK:n virastojen, osa-alueellisten järjestöjen ja valtiosta riippumattomien järjestöjen alueella jo toteuttamien hankkeiden kanssa, ja niillä täydennetään ja hyödynnetään mainittua synergiaa. Näihin kuuluvat hanke tukea pienaseita ja kevytaseita käsittelevän Malin kansallisen komitean saattamista uudelleen toimintakuntoon ja pienaseita ja kevytaseita koskevan kansallisen toimintasuunnitelman laatimista, päätös 2011/428/YUTP, jonka nojalla muun muassa toimitetaan merkintälaitteita Burkina Fasoon ja Nigeriin, meneillään oleva hanke ampumaseiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjunnasta Afrikassa, jota Euroopan komissio rahoittaa vakautta ja rauhaa edistävästä välineestä ja jonka ensimmäisessä vaiheessa (2010–2013) toteutettiin muun muassa merkintätoimia ja toimitettiin sähköisiä merkintälaitteita, joihin liittyy asiakasohjelmisto kirjauttamista varten Itä-Afrikan maissa samalla kun parhaillaan toteutettavan vaiheen (2013–2016) aikana on määrä suorittaa vastaavia toimia muissa maissa (viitteellisesti seuraavissa: Burundi, Kamerun, Tšad, Norsunluurannikko, Päiväntasaajan Guinea, Gabon, Ghana, Liberia, Mali, Ruanda, Somalia, Etelä-Sudan, Togo, Uganda); alueiden välinen hanke, jonka YK:n huume- ja rikosjärjestö toteuttaa muun

muassa Länsi-Afrikassa (Benin, Burkina Faso, Gambia, Ghana, Mali, Mauritania, Senegal, Togo) ja jota niin ikään rahoitetaan vakautta ja rauhaa edistävästä unionin välineestä tarkoituksena edistää kansainvälisen järjestytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja sen ampuma-asepöytäkirjan ratifiointia ja täytäntöönpanoa pääosin tukemalla lainsäädännön tarkistamista ja uudistamista, EU:n yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan operaation EUCAP Sahel Niger puitteissa toteutettavaan koulutukseen liittyvä aseiden hallinta sekä Naton huolto- ja hankintaviraston toteuttama Nato-hanke Mauritaniassa.

Lisäksi tämän hankkeen mukaisessa fyysisen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvässä toiminnassa olisi otettava huomioon tuensaajamaissa toteutettavat laajemmat turvallisuusohjelmat ja tapauksen mukaan tuettava niitä (esimerkiksi aseistariisunta, demobilisaatio ja yhteiskuntaan sopeuttaminen (DDR-toiminta) ja turvallisuusalan uudistus (SSR-toiminta)). Fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevan lainsäädännön ja hallinnollisten puitteiden tarkistaminen ja suositukset siitä, että ne olisivat asevalvontaa koskevien kansainvälisten vaatimusten mukaisia sekä asiaa koskevien käyttömenettelyjen kansallisten standardien kehittämisen edistävät SSR-pyrkimyksiä jokaisessa maassa sekä osa-alueella. Hankkeen mukaisilla toimilla voidaan mahdollisesti myös tukea DDR-pyrkimyksiä, varsinkin käytännön aseriisuntaan liittyviä pyrkimyksiä, koska asevalvontaa koskevien kansallisten menettelytapaohjeiden laatiminen voidaan liittää DDR-prosesseihin esimerkiksi asettamalla normeja palautettujen aseiden merkintää ja rekisteröintiä tai hävittämistä varten. Yhdenmukaisten prosessien varmistamiseksi olisi sovellettava olemassa olevia käytäntöjä, joita edistetään myös muilla merkittävillä EU:n rahoittamilla hankkeilla.

Panemalla täytäntöön kansainvälisiä parhaita käytäntöjä koskevat normit asevalvonnassa tällä hankkeella autetaan valtioita kehittämään kansallisten fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevien toimien itsenäistä siviilivalvontaa. Siviilivalvonnan tarve otetaan huomioon hankkeen eri toiminna, erityisesti kuulemisissa ja työpajoissa.

2. Kokonaistavoitteet

Tässä kohdassa kuvatulla toiminnalla edistetään turvallisuutta ja vakautta Sahelin alueella ja autetaan kuutta Sahelin alueen valtiota (Burkina Faso, Tšad, Mali, Mauritania, Niger ja Nigeria) ehkäisemään valtion hallussa olevien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden välitystä ja laitonta kauppaa parantamalla niiden fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa.

Toiminnan tarkoituksena on erityisesti:

- a) tarpeellisen poliittisen hyväksynnän saaminen fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevien menettelyjen tehostamista varten ja alueellisen yhteistyön ja tietämyksen jakamisen edistäminen;
- b) kohdemaiden tukeminen päivitettyä lainsäädäntöä, kehitettäessä hallinnollisia menettelyjä ja käytännön menettelytapaohjeita paremman fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan pohjaksi parhaita käytäntöjä koskevien kansainvälisten normien mukaisesti;
- c) varastojen hallintatoimien täytäntöönpanon suora tukeminen, mukaan lukien varastointialueiden kunnostaminen, ylijäämäisten, vanhentuneiden tai laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden hävittäminen sekä uuden teknologian kokeileminen.

3. Tulokset

Toiminnalla päästään seuraaviin tuloksiin:

- a) luodaan asianmukaiset lainsäädäntö- ja hallinnolliset normit pienaseiden ja kevyiden aseiden fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa varten;
- b) tehostetaan pienaseiden ja kevyiden aseiden fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa varastointipaikkoja parantamalla;
- c) vähennetään vaaraa ylijäämäisten, vanhentuneiden tai laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden välittämisestä ja tahattomista räjähdyksistä hävittämällä ne;
- d) parannetaan pienaseiden ja kevyiden aseiden merkintää, jäljittämistä ja kirjaamista;
- e) tehostetaan alueellista yhteistyötä ja tiedonjakoa;

- f) määritetään mahdollinen uuden teknologian käyttö fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa varten;
- g) tehostetaan kansallisia valmiuksia ja yhteisvastuuta fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan osalta tuensaajamaissa;
- h) autetaan ymmärtämään fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan merkitystä alueen turvallisuudelle;
- i) vähennetään alueellisen epävakauden riskiä, joka voi syntyä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden liiallisesta keskittymisestä tai pienaseiden ja kevyiden aseiden välittämisestä valtiosta riippumattomille toimijoille, mukaan lukien terroristiryhmille.

4. Toiminnan kuvaus

4.1 Wilton Park -konferenssi fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallinnasta Sahelin alueella

Tavoitteet

Tilaisuuden tarjoaminen kokemusten vaihtoon ja tarpeellisen poliittisen hyväksynnän saaminen hankkeen mukaisten toimien toteuttamiseksi.

Kuvaus

Wilton Park ja UNREC järjestävät konferenssin, jossa on määrä keskustella Libyan turvaamattomien varastojen vaikutuksista aseturvallisuuteen Sahelin alueella ja kehittää strategioita valtion hallussa olevien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden välityksen ja laittoman kaupan ehkäisemiseksi parantamalla niiden fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa. Lisäksi konferenssi tarjoaa tilaisuuden tarkastella fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan alalla Sahelin alueella erityisesti kansainvälisen avun yhteydessä saavutettua edistymistä, keskustella maiden todellisista tarpeista, kartoittaa merkittävät parhaillaan toteutettavat toimet ja yksilöidä puutteet, joihin olisi puututtava. Konferenssissa tarkastellaan myös synergiaa muiden EU:n tukemien pienaseiden ja kevyiden aseiden valvontavälineiden kanssa, mukaan lukien maailmanlaajuinen iTrace-seurantajärjestelmä (jota rahoitetaan päätöksen 2013/698/YUTP mukaisesti), vastaanottajamaita kuullen. Konferenssiin osallistutaan vain kutsusta, ja korkean tason edustajat pyritään saamaan Sahelin alueen kuudesta valtiosta (Burkina Faso, Tšad, Mali, Mauritania, Niger ja Nigeria) sekä Libyasta, muista merkittävistä naapurimaista, ECOWASista, ECCASista ja Afrikan unionista (AU).

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

Wilton Park -konferenssi järjestetään suunnitellusti, ja siihen osallistuu merkittäviä sidosryhmiä, mukaan lukien kuuden kohdemaan edustajia (yhteensä 40 osallistujaa).

4.2 Lainsäädännön ja hallinnollisten menettelyjen tarkistaminen sekä fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevat kuulemiset

4.2.1 Kansalliset kuulemiset fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaa liittyvistä menettelyistä sekä pilottipaikkojen määrittämistä varten

Tavoitteet

- a) Pyritään saamaan selkeä käsitys fyysisestä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevista lainsäädäntö- ja hallintapuitteista maittain ja alueittain.
- b) Maissa, joissa ei ole päivitettyjä sääntelypuitteita, annetaan lainsäädäntöä ja menettelyjä koskevia suosituksia niiden vaatimusten täyttämiseksi, jotka asetetaan oikeudellisesti sitovissa kansainvälisissä välineissä (esim. YK:n ampuma-asepöytäkirja, pienaseita ja kevyitä aseita koskeva ECOWASin yleissopimus ⁽¹⁾ ja Kinshasan yleissopimus ⁽²⁾), pienaseiden ja kevyiden aseiden laitonta kauppaa koskevassa YK:n toimintaohjelmassa, kansainvälisessä jäljittämistä välineessä, IATG:ssä ja ISACS:ssa sekä muissa asiaankuuluvissa normeissa ja välineissä.
- c) Määritetään ensisijaiset varastointialueet, jotka voivat toimia pilottipaikkoina, maiden kansallisten prioriteettien mukaisesti ja ottamalla tapauksen mukaan huomioon saatavilla olevat tiedot välittämisen ja laittoman kaupan malleista.

⁽¹⁾ Burkina Faso, Mali, Niger ja Nigeria ovat ECOWASin yleissopimuksen osapuolia.

⁽²⁾ Tšad ratifioi Kinshasan yleissopimuksen 8.8.2012.

Kuvaus

UNREC tekee yhdessä Sahelin alueen kuuden valtion (Burkina Faso, Tšad, Mali, Mauritania, Niger ja Nigeria) kanssa arvioinnin kaikesta fyysisestä turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvästä lainsäädännöstä sekä hallinnollisista ja menettelytapaohjeista hyödyntäen täysin olemassa olevia arviointia ja ottamalla huomioon pienaseiden ja kevyiden aseiden lainsäädäntöuudistuksia tukevat alueelliset ja kahdenväliset hankkeet kaksinkertaisten toimien ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

UNRECin oikeudelliset asiantuntijat tukevat sektoriministeriöitä, lainsäätäjiä ja johtavia lainvalvonta- ja puolustusviranomaisia kansallisen lainsäädännön ja hallinnollisten menettelyjen tarkistamisessa sen varmistamiseksi, että kansainväliset oikeudelliset velvoitteet ja tekniset normit, varsinkin ISACS ja IATG, sisällytetään kansallisiin sääntelypuitteisiin.

Tukea tällä alalla olisi annettava maiden pyynnöstä, ja siinä olisi keskityttävä pääosin lainsäädännön lähentämiseen fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallintaa koskeviin kansainvälisiin normeihin ottaen huomioon muut meneillään olevat aloitteet avun tai neuvojen antamiseksi laajemmissa asevalvonta- tai turvallisuusalan kysymyksissä.

UNREC järjestää kansallisia työpajoja, joihin osallistuu johtavia kansallisia puolustusviranomaisia, lainvalvontaviranomaisia ja muita pienaseiden ja kevyiden aseiden turvallisuuden parissa toimivia siviiliviranomaisia. Osallistujat keskustelevat yhdessä arvioinnin havainnoista ja suosituksista ja sopivat eri toimenpiteistä ja määrittelevät suosituksia, joita voidaan toteuttaa lainsäädännön muutoksilla tai hallinnollisilla määräyksillä.

Ensisijaiset pilottipaikkoina toimivat varastointialueet määritetään kansallisissa kuulemisissa. Näitä voisivat olla yksi paikka kussakin pääkaupungissa, yksi jossakin merkittävässä alueellisessa keskuksessa, yksi jollakin maaseutualueella ja/tai raja-alueella (maaraja, satama tai lentokenttä) sekä valtion hallussa olevien pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden tärkeimmät kuljetusreitit. Ensisijaisten varastointialueiden valinnassa olisi mahdollisuuksien ja tapauksen mukaan otettava huomioon saatavilla olevat tiedot välittämisen ja laittoman kaupan malleista, jotta ensisijaisia olisivat varastot, joiden on katsottu vaarantavan alueen vakauden.

UNREC antaa kutakin maata varten yhden lopullisen arviointikertomuksen, jossa esitetään yksityiskohtaisesti suositukset lainsäädännöstä ja menettelyistä kansainvälisten vaatimusten täyttämiseksi. Kertomuksiin sisältyy kuuden kohdemaan kansallisilta viranomaisilta ja muilta sidosryhmiltä saatu palaute.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Laaditaan maakohtaiset kertomukset (yhteensä kuusi) fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallintaa koskevista lainsäädäntö- ja hallintapuitteista, mukaan lukien suositukset kansainvälisten aserisuntavälineiden noudattamisessa havaittujen puutteiden korjaamiseksi.
- b) Järjestetään kuusi kansallista työpajaa, yksi kussakin kohdemaassa.
- c) Valitaan yhteensä 18 varastointialuetta (kolme/maa) pilottipaikoiksi.

4.2.2 Alueelliset kuulemiset fyysisestä turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvistä menettelyistä

Tavoitteet

- a) Tietojen ja kokemusten vaihtamisen helpottaminen fyysisestä turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvistä menettelyistä alueellisella tasolla 4.2.1 kohdan mukaisesti toteutettavien kansallisten arviointien perusteella.
- b) ISACSin ja IATG:n käytön edistäminen kansallisten ja alueellisten sidosryhmien keskuudessa.

Kuvaus

Järjestetään alueellisia kuulemisia, joihin osallistuu kuuden hallituksen johtavia edustajia, tietojen vaihtamiseksi kansallisista havainnoista ja kokemusten ja parhaiden käytäntöjen jakamiseksi kansallisen arvioinnin perusteella (4.2.1 kohta). Myös merkittävien alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen (AU, ECOWAS, ECCAS, RECSA) edustajia, pienaseiden alalla toteutettavaan YK:n koordinoituihin toimintaan (CASA) osallistuvien YK:n virastojen edustajia, unionin ja sen jäsenvaltioiden asiaankuuluvia asiantuntijoita (mukaan lukien yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioiden asiantuntijat) sekä alueen ulkopuolisia johtavia asiantuntijoita kutsutaan kertomaan kokemuksistaan.

UNREC laatii kertomuksen alueellisen neuvoo-antavan työpajan havainnoista.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Toteutetaan yksi alueellinen kuuleminen fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvistä menettelyistä.
- b) Laaditaan kertomus alueellisesta neuvoo-antavasta työpajasta.

4.3 Fyysinen turvallisuus ja varastojen hallinta

4.3.1 Arviointi fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallinnasta kansallisissa tavanomaisten aseiden varastoissa sekä pienaseiden ja kevytaseiden ja ampumatarvikkeiden kuljetuksesta

Tavoitteet

- a) Toteutetaan yksityiskohtainen ja käytännönläheinen arviointi valikoiduista esimerkkipaikoista määrittämään nykyiset käytännöt, fyysinen turvallisuus ja aseiden ja ampumatarvikkeiden ylijäämät sekä vanhentuneet tai laittomat aseet ja ampumatarvikkeet.
- b) Siirretään käytännön tietoja ja taitoja fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvistä menettelyistä kansainvälisten hyvän käytännön normien mukaisesti.

Kuvaus

UNMASin ja MAGin asiantuntijat toteuttavat UNRECin asiantuntijoiden kanssa koordinoitujen kansallisten neuvoo-antavien työpajojen tekemien havaintojen perusteella yksityiskohtaisen ja käytännönläheisen arvioinnin valikoiduista esimerkkipaikoista nykyisten käytäntöjen ja kysymysten määrittämiseksi käyttämällä pohjana ISACSia ja IATG:ta. Lisäksi asiantuntijat tarkistavat näissä pilottipaikoissa nykyisiä kansallisia käytäntöjä ottamalla huomioon voimassa olevan kansallisen lainsäädännön ja nykyiset kansalliset menettelyt ja ehdottavat tarvittaessa niiden tarkistamista.

UNMASin ja MAGin asiantuntijat toimivat maissa, joissa nämä järjestöt toteuttavat parhaillaan toimia. UNMAS toimii Malissa nykyisten toimien ja toimeksiantonsa puitteissa, ja MAG Burkina Fasossa, Tšadissa, Mauritaniassa, Nigerissä ja Nigeriassa. Toimia toteutetaan yhteistyössä pienaseita ja kevytaseita käsittelevien kansallisten komiteoiden kanssa. Toimintaan kuuluu arviointi infrastruktuurin ja fyysisen turvallisuuden soveltuvuudesta, pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden varastojen oloista, pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden kuljetuskäytännöistä sekä kansallisten viranomaisten tukemana ja näiden suostumuksella varastoissa olevien tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden ylijäämien sekä vanhentuneiden tai laittomien aseiden ja ampumatarvikkeiden määrittäminen. Lisäksi arvioidaan varastojen henkilöstön pätevyyttä ja valmiuksia mahdollisten koulutustarpeiden kartoittamiseksi. Näitä arviointeja suoritettaessa hyödynnetään ISACSin arviointivälinettä ja MAGin asevarastojen riskinarviointivälinettä. Tuensaajavaltion pyynnöstä voidaan järjestää fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvää ad hoc -koulutusta valikoiduissa paikoissa kiireellisiin tarpeisiin vastaamiseksi.

Turvallisuustilanne kohdemaissa on erilainen. Fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvä toiminta vaihtelee kussakin maassa riippuen maiden käytettävissä olevista kansallisista resursseista ja niiden kansainvälisiltä avunantajilta ja kumppaneilta saamasta tuesta. Parhaillaan toteutettavien pyrkimysten hyödyntämiseksi ja parhaiden käytäntöjen yksilöimiseksi hankkeen fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvää osaluuetta aletaan toteuttaa kahdessa maassa, jonka jälkeen sitä laajennetaan vaiheittain muihin maihin.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Käydään 18 varastointipaikassa kuudessa kohdemaassa (kolme/maa) ja tehdään arviointi.
- b) Järjestetään 18 koulutustilaisuutta (kolme/maa) fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvistä parhaiden käytäntöjen normeista valikoiduissa paikoissa niitä maita varten, jotka pyytävät fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevien valmiuksien kehittämistä.

4.3.2 Valikoitujen varastointialueiden kunnostaminen ja pienaseiden ja kevyiden aseiden merkintä

Tavoitteet

- a) Kunnostetaan pilottipaikkoina toimivat varastot niiden saattamiseksi ISACSin ja IATG:n normien ja suuntaviivojen mukaisiksi, ja vähennetään aseiden ja ampumatarvikkeiden välittämisen riskiä.
- b) Toteutetaan tarvittaessa välittömästi kohtuuhintaisia ja vaikuttavia toimia pilottipaikkoina toimivien varastojen turvaamiseksi (esim. varustamalla ne ovin, lukoin jne.).

- c) Edistetään aseiden merkintää ja rekisteröimistä parhaiden käytäntöjen pohjalta hyödyntämällä myös aiemmillä ja parhaillaan toteutettavilla avustusohjelmilla luotuja valmiuksia kaksinkertaisten toimien välttämiseksi.
- d) Avustetaan aseita koskevien kansallisten keskustietokantojen kehittämisessä tai parantamisessa käyttämällä UNRECI:n kehittämää ohjelmistoa ja kansainvälisten parhaita käytäntöjä koskevien normien mukaisesti, kuten kansainvälisissä aseriisuntavälineissä on esitetty ja kuullen alueen maita avustavia toimijoita, joita ovat esimerkiksi YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaava järjestö (UNODC) ja RECSA.

Kuvaus

UNMASin ja MAGin asiantuntijat toteuttavat UNRECI:n kanssa koordinoitua tarvittaessa välittömiä toimia. Tämän alustavan toimen jälkeen arvioitujen ase- ja ampumatarvikevarastot kunnostetaan ISACSI:n ja IATG:n normien mukaisesti valtion hallussa olevien varastojen turvaamiseksi aseiden välittämistä, varkauksilta ja hyökkäyksiltä. Kunnostusta varten valmisteltavat suunnitelmat ja asiakirjat toimivat malliasiakirjoina muiden ase- ja ampumatarvikevarastojen kunnostusta ja rakentamista varten. Toimien laajuus ja kunnostusta tai rakentamista koskevat tarkastelut kussakin pilottipaikassa perustuvat arvioinnin tuloksiin.

UNREC toimii kansallisten viranomaisten kanssa, jotta varastoidut pienaseet ja kevyet aseet merkitään ja rekisteröidään ISACSI:n normien mukaisesti osa-alueen tämänhetkisiä valmiuksia hyödyntäen. UNREC kehittää myös ase- ja ampumatarvikevarastojen hallintaa varten täsmällisen ja kattavan järjestelmän, jolla vastataan kyseisten maiden tarpeisiin, otetaan huomioon nykyiset järjestelmät ja vältetään kaksinkertaisia toimia. Sen ansiosta voidaan luotettavasti arvioida tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden tyyppiä, niiden rekisteröintiä ja avoimuutta ottamalla huomioon olemassa oleva tietotekniikkainfrastruktuuri varmistaen yhteensopivuus Interpolin iARMS-järjestelmän kanssa ja yhteentoimivuus maiden välillä. Tämä helpottaa rajatylittävää yhteistyötä aseiden jäljittämässä ja pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan ehkäisemisessä.

Pienaseiden ja kevyiden aseiden merkintä, rekisteröinti ja varastojen hallinta perustuu kyseisellä osa-alueella viime aikoina toteutettuihin ja tällä hetkellä toteutettaviin merkintätoimiin, joita rahoitetaan päätöksen 2011/428/YUTP mukaisesti ja vakautta ja rauhaa edistävästä EU:n välineestä. Siinä hyödynnetään UNRECI:n kokemuksia vastaavien toimien toteuttamisesta osa-alueen konfliktinjälkeisissä maissa.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Pyritään siihen, että 18 pilottipaikkaa ovat fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallintaan liittyvien kansainvälisten parhaiden käytäntöjen mukaisia.
- b) Pilottipaikkojen merkittämättömät aseet merkitään ja rekisteröidään.
- c) Kussakin maassa kehitetään tietokanta (tai parannetaan sitä) merkittyjen ja muiden aseiden rekisteröimiseksi.

4.3.3 Ampumatarvikkeiden sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ylijäämien hävittäminen

Tavoitteet

Edistetään ylijäämäisten sekä vanhentuneiden tai laittomien aseiden hävittämistä maassa.

Kuvaus

Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset hävittävät UNRECI:n kanssa koordinoitua pienaseet ja kevyet aseet ja ampumatarvikkeet, joiden on todettu olevan ylijäämäisiä, vanhentuneita tai laittomia arvioiduissa varastoissa. UNMAS ja MAG (maissa, joissa ne toimivat) antavat teknistä apua ISACS 05.50 ja IATG 10.10 normien mukaisesti. Hävittämistä varten toimitettavat laitteet ja hävitettävien aseiden määrä riippuvat arvioinnin havainnoista.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Hävitetään määritetyt aseet.
- b) Hävittämistekniikkojen teknisestä osaamisesta huolehtivat kohdemaiden viranomaiset.

4.3.4 Uuden teknologian kokeileminen

Tavoitteet

Arvioidaan mahdollisuudet käyttää alueen tarpeita vastaavaa uutta teknologiaa pienaseiden ja kevyiden aseiden turvaamiseksi.

Kuvaus

Jos fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvä infrastruktuuri on maissa riittämätön, pienaseiden ja kevyiden aseiden välittäminen on äärimmäisen helppoa, kun niiden varastot sijaitsevat syrjäisissä paikoissa, mukaan lukien rauhattomilla raja-alueilla, sekä kuljetuksen aikana. Jos aseita kulkeutuu ryöstöjen ja varkauksien vuoksi valtiosta riippumattomille toimijoille, niitä voidaan käyttää väärin, jollei niitä turvata.

Uusi liikkuva ja joustava teknologia voi tarjota ratkaisuja pienaseiden ja kevyiden aseiden turvaamiseksi tehokkaasti paikoissa, joissa niiden välittämisen riski on suurin. Teknologia voisi tarjota hyviä kustannustehokkaita ratkaisuja jäsenvaltioille, joiden aseturvallisuusinfrastruktuuri on puutteellinen.

Elektroniikan ansiosta pienaseiden turvallisuutta ja turvaamista voitaisiin yhä vain parantaa. Järjestelmä, jolla aseet turvataan kerätessä turvatusta varastosta, kuljetuksen ja väliaikaisen varastoinnin aikana kunnes ne päätyvät lopulliseen turvattuun paikkaan, voisi huomattavasti vähentää riskiä aseiden välittämisestä ryöstö- ja varkaustapauksissa. Sähköisissä järjestelmissä, joissa ase lukitaan tai tehdään toimintakyvyttömäksi kuljetuksen ja väliaikaisen varastoinnin ajaksi, voitaisiin käyttää lukkoja, joilla on digitaalinen, radiotaajuus- tai biometrinen koodi, mikä parantaisi fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa haavoittuvimmassa vaiheissa. Digitaalisia avaimia ei voisi käyttää kuljetuksen aikana, koska ne voitaisiin toimittaa valtuutetuille henkilöille käyttämällä muita viestintävälineitä kuten sähköpostia tai tekstiviestejä. Näiden suojelutoimenpiteiden ansiosta asiattomat henkilöt eivät voisi käyttää varkauksien ja ryöstöjen vuoksi laittomille markkinoille välitettyjä aseita.

UNREC suorittaa alueellisia järjestöjä ja pienaseita ja kevyitä aseita käsitteleviä kansallisia komiteoita kuullen ja yhteistyössä teollisuuden kanssa arvioinnin mahdollisuuksista käyttää alueen tarpeita vastaavaa uutta teknologiaa pienaseiden ja kevyiden aseiden turvaamiseksi. Huomioon otetaan myös osa-alueen naapurimaista saadut kokemukset älykkään teknologian hyödyntämisestä aseiden turvaamiseksi DDR-toiminnan aikana, esimerkiksi Norsunluurannikolla toteutettu tapaustutkimus.

Arvioinnissa tarkastellaan myös Burkina Fasossa ja Tšadissa olevia varastoja ja kuljetusreittejä, joissa tällaista teknologiaa voidaan kokeilla. Tällainen tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden varastointia ja aseturvallisuutta koskeva teknologia (mukaan lukien kuljetukset) otetaan käyttöön neljässä varastossa.

Arvioinnista saadut havainnot ja pilottitoimet toimivat pohjana ohjeasiakirjalle, jossa esitetään pitkän aikavälin etenemissuunnitelma uuden teknologian mahdolliselle käytölle Afrikassa ja joka toimitetaan kaikille Sahelin alueen valtioille ja alueellisille ja osa-alueellisille järjestöille ja jaetaan kansainvälisissä teknologiaa käsittelevissä konferensseissa ja kokouksissa.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- raportoidaan uuden teknologian käyttöä koskevasta arvioinnista, mihin sisältyy kokeiltavan teknologian ja neljän pilottipaikan ja kuljetusreitien määrittäminen Burkina Fasossa ja Tšadissa;
- kokeillaan uutta teknologiaa neljässä kohteessa, joista kaksi Burkina Fasossa ja kaksi Tšadissa, ja kuljetusreiteillä;
- raportoidaan pilottitoimien tuloksista.

4.4 Kansallisten normien asettaminen IATG:n ja ISACSin mukaisesti

Tavoitteet

- Parannetaan aseiden ja ampumatarvikkeiden hallintaa.
- Laaditaan ja vahvistetaan fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevat kansalliset menettelytapaohjeet, joissa noudatetaan kansainvälisiä parhaiden käytäntöjen normeja ja parannetaan näin tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden varastojen turvallisuutta ja turvaa.

Kuvaus

UNREC kannustaa arvioinneissa ja kuulemisissa tehtyjen havaintojen (ks. edellä oleva 4.2. kohta) sekä käytännön arvioinneissa ja kunnostustyössä saatujen kokemusten (ks. 4.3. kohta) pohjalta tuensaajamaita tarkistamaan ja tarvittaessa laatimaan fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevia kansallisia käsikirjoja, suuntaviivoja ja menettelytapaohjeita niiden saattamiseksi ISACSin ja IATG:n normien ja alueellisen ja osa-alueellisen lainsäädännön mukaisiksi. Menettelytapaohjeet koskevat myös kansainvälisten välineiden mukaisia raportointivelvoitteita.

UNREC järjestää jokaisessa maassa työpajoja menettelytapaohjeiden vahvistamista varten ennen kuin ne otetaan käyttöön kansallisesti. Yhteen työpajaan osallistuu johtavia teknisiä asiantuntijoita, ja yksi järjestetään korkealla poliittisella tasolla. Työpajojen ohjelmaan sisältyy arviointiosuus kussakin maassa jo toteutettujen toimien arvioimiseksi. UNREC ja toteuttavat osapuolet järjestävät osana käyttöönottonenettelyä jokaisessa asianomaisista maista koulutusta uusien menettelytapaohjeita esitteleville kouluttajille.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Laaditaan fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevat menettelytapaohjeet kohdemaita varten.
- b) Kuudessa kohdemaa järjestetään teknisiä ja korkean tason poliittisia työpajoja.
- c) Kussakin maassa järjestetään yksi menettelytapaohjeita käsittelevä kouluttajien työpaja, jossa on enintään 35 osallistujaa.

4.5 Arviointi ja jatkotoimet

4.5.1 Alueellinen arviointi

Tavoitteet

- a) Analysoidaan hankkeen täytäntöönpanon jälkeisiä vaikutuksia tai mahdollisia vaikutuksia.
- b) Arvioidaan kaikkia hankkeen aikana toteutettuja toimenpiteitä, yksilöidään hyvät käytännöt, puutteet ja tulevat toiminta-alueet.

Kuvaus

UNREC tekee hankkeen aikana kohteisiin säännöllisiä seurantakäyntejä. Näiden seurantakäyntien ansiosta se voi arvioida kohteiden käyttöä ja käytäntöjä ajan myötä ja johtavat asiantuntijat voivat osallistua jatkuvasti toimiin.

Kansallisten arviointien havainnoista keskustellaan alueellisessa kokouksessa, johon osallistuu kuuden Sahelin alueen valtioiden, avunantajien, CASAan osallistuvien virastojen ja merkittävien alueellisten järjestöjen (AU, ECOWAS, ECCAS, RECSA) edustajia sekä unionin ja sen jäsenvaltioiden asiantuntijoita (mukaan lukien yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioiden asiantuntijat) ja kansalaisyhteiskunnan edustajia. Määritetään alat, joilla voidaan vaihtaa parhaita käytäntöjä Sahelin alueen maiden kesken, mukaan lukien aloitteet siviilivalvonnan tehostamiseksi, sekä tulevat toimet fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevaa rajatylittävää yhteistyötä varten.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

- a) Hanketta toteuttavien henkilöiden maakohtaisiin vierailuihin ja tarkastuksiin sisältyy muun toiminnan ohella arviointia ja seurantaa.
- b) Seurantatarkastuksia tehdään puolen vuoden välein.
- c) Hankkeen tuloksia käsitellään alueellisessa kokouksessa.

4.5.2 Loppukertomus

Tavoitteet

- a) Analysoidaan hankkeen täytäntöönpanon jälkeisiä vaikutuksia tai mahdollisia vaikutuksia ottamalla huomioon sidosryhmiltä ja kansallisilta viranomaisilta saatu palaute.
- b) Arvioidaan kaikkia hankkeen aikana toteutettuja toimenpiteitä, yksilöidään hyvät käytännöt, puutteet ja tulevat toiminta-alueet.

Kuvaus

UNREC laatii loppukertomuksen, johon sisältyy tiivistelmä, jossa esitetään kansallisten ja alueellisten työpajojen havainnot, kansallinen lainsäädäntö, hallinnolliset menettelyt ja menettelytapaohjeet sekä ase- ja ampumatarvikevarastojen hallintaa varten sovelletusta uudesta teknologiasta saadut havainnot. Siihen sisältyy myös mallisuunnitelmia ja -asiakirjoja ase- ja ampumatarvikevarastojen kunnostusta varten.

Tulokset/täytäntöönpanon indikaattorit

Laaditaan loppukertomus ja jaetaan se.

5. Kesto

Hankkeen täytäntöönpanon arvioitu kokonaiskesto on 36 kuukautta.

6. Tuensaajat

Hankkeen suoria tuensajia ovat pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta ja fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallinnasta vastaavat Burkina Fason, Tšadin, Malin, Mauritanian, Nigerin ja Nigerian kansalliset instituutiot kuten puolustus- ja turvallisuusministeriöt sekä pienaseita ja kevyitä aseita käsittelevät kansalliset komiteat.

Epäsuoria tuensajia ovat Sahelin alueen kuuden valtion siviiliväestö, naapurimaat ja niiden väestö, AU, Afrikan osa-alueelliset järjestöt sekä kaikki valtiot, jotka hyötyvät tästä hankkeesta saatavista kokemuksista.

7. Toimenpiteiden täytäntöönpanosta vastaava organisaatio

Toimenpiteet panee täytäntöön UNODA alueellisen aseriisuntakeskuksensa UNRECI:n välityksellä yhteistyössä seuraavien kanssa:

- a) Burkina Fason, Tšadin, Malin, Mauritanian, Nigerin ja Nigerian kansalliset yhteyspisteet sekä pienaseita ja kevyitä aseita käsittelevät komiteat;
- b) DPKO/UNMAS;
- c) MAG;
- d) ISACS-normeja koskeva virastojenvälinen tukiyksikkö;
- e) Wilton Park.

UNODA vastaa viime kädessä komissiolle tämän toiminnan täytäntöönpanosta.

8. Kumppanuudet ja synergia

UNREC järjestää hankkeen toteuttamisen aikana kokouksia kyseisissä kuudessa Sahelin alueen valtioissa olevien EU:n edustustojen ja jäsenvaltioiden suurlähetystöjen kanssa pitää ne ajan tasalla hankkeen toimista kussakin maassa. EU:n edustustoille ja jäsenvaltioiden edustajille ilmoitetaan etukäteen hankkeen toimista (kuten työpajoista), ja niitä pyydetään osallistumaan toimiin. UNREC kuulee tarvittaessa myös EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioita EUCAP Sahel Niger ja EUCAP Sahel Mali ja toimii yhteistyössä niiden kanssa.

Lisäksi UNREC koordinoi toimintaa muiden kumppanien kanssa kaksinkertaisten pyrkimysten välttämiseksi ja määrittää hankkeen tavoitteita tukevia yhteistyö- ja täydentäviä aloja. Näitä kumppaneita ovat AU, Afrikan alueelliset järjestöt (mukaan lukien ECOWAS, ECCAS, RECSA), Nato, YK:n maatiimit, YK:n huumeiden ja UNODC, turvallisuuden alalla toimivat tekniset ja rahoituskumppanit, kansainväliset valtiosta riippumattomat järjestöt (mukaan lukien Small Arms Survey, Handicap International, Parliamentary Forum on Small Arms and Light Weapons ja Parliamentarians for Global Action), pienase- ja ampumatarvikekysymyksiä käsittelevä monikansallinen ryhmä (MSAG) sekä teollisuus.

UNREC ja muut täytäntöönpanokumppanit kuulevat myös yksiköitä, jotka tutkivat aseiden välitystä ja laitonta kauppaa muun muassa jäljittämällä laittomia pienaseita ja kevyitä aseita ja ampumatarvikkeita Sahelin alueella. Näitä ovat asevientikieltoja valvovat YK:n asiantuntijapaneelit, YK:n rauhantukioperaatioissa toimivat asealan asiantuntijat, Small Arms Survey ja Conflict Armament Research (maailmanlaajuinen iTrace-seurantajärjestelmä, jota rahoitetaan päätöksen 2013/698/YUTP mukaisesti). Lisäksi UNREC kannustaa tuensaajamaiden asiaankuuluvia viranomaisia hyödyntämään EU:n rahoittamaa Interpolin laittomien aseiden rekisteröinnin ja jäljityksen hallintajärjestelmää (iARMS).

9. Täytäntöönpanovirasto: valinnan perustelut

UNODalla on keskeinen rooli aseriisuntapyrkimysten edistämässä tavanomaisten aseiden kuten pienaseiden ja kevyiden aseiden alalla. Se edistää kansallisella, alueellisella ja globaalilla tasolla monenvälisesti neuvoteltujen normatiivisten puiteiden kuten pienaseita ja kevyitä aseita koskevan YK:n toimintaohjelman ja kansainvälisen jäljittämismälinen täytäntöönpanoa. Unioni pyrkii jatkamaan tuloksekasta yhteistyötä UNODAn kanssa.

UNRECilla, joka on osa UNODAA, on pitkä kokemus Sahelin alueen valtioiden ja kansalaisyhteiskunnan tukemisessa YK:n yleiskokoukselta saamansa toimeksiannon mukaisesti niiden pannesä täytäntöön pienten aseiden ja kevyiden aseiden valvontaa koskevia kansainvälisiä ja alueellisia välineitä. Se antaa 16 päivänä joulukuuta 1985 annetun päätöslauselman 40/151 G-kohdan mukaisesti pyynnöstä merkittävää tukea kyseisen Afrikan alueen jäsenvaltioiden aloitteille ja muille pyrkimyksille rauhaa, aseiden rajoittamista ja aseriisuntaa koskevien toimenpiteiden toteuttamiseksi alueella. UNREC on jo ollut yhteydessä mahdollisiin tuensaajamaihin saadakseen niiden hyväksynnän, ja se toteuttaa parhaillaan asevalvontahankkeita kolmessa kohdemaassa. UNRECilla on sen vuoksi ainutlaatuinen asema tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi.

10. EU:n näkyvyys

UNREC toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet julkistaakseen sen, että toiminta on Euroopan unionin rahoittamaa. Tällaiset toimenpiteet toteutetaan komission vahvistaman ja julkaiseman Euroopan unionin ulkoisen toiminnan tiedotusta ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan (Communication and Visibility Manual for EU External Actions) ja muiden komission ja YK:n välillä sovittujen suuntaviivojen mukaisesti.

*Alustava aikataulu***Kokonaiskesto: 36 kuukautta**

Toiminto	Ehdotettu aikataulu
4.1 Wilton Park -konferenssi fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallinnasta Sahelin alueella	tammi–maaliskuu 2015 (konferenssi helmikuussa 2015)
4.2 Lainsäädännön ja hallinnollisten menettelyjen tarkistaminen sekä fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa koskevat kuulemiset	tammi–joulukuu 2015
4.2.1 Kansalliset kuulemiset fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaa liittyvistä menettelyistä sekä pilottipaikkojen määrittämistä varten	tammi–syyskuu 2015
4.2.2 Alueelliset kuulemiset fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan liittyvistä menettelyistä	loka–joulukuu 2015
4.3 Fyysinen turvallisuus ja varastojen hallinta	heinäkuu 2015–maaliskuu 2017
4.3.1 Arviointi fyysisestä turvallisuudesta ja varastojen hallinnasta kansallisissa tavanomaisten aseiden varastoissa sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden kuljetuksesta (arviointi aloitetaan kahdessa maassa)	heinäkuu 2015–kesäkuu 2017
4.3.2 Valikoitujen varastointialueiden kunnostaminen ja pienaseiden ja kevyiden aseiden merkintä	heinäkuu 2015–kesäkuu 2017
4.3.3 Ampumatarvikkeiden sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ylijäämien hävittäminen	heinäkuu 2015–kesäkuu 2017
4.3.4 Uuden teknologian kokeileminen	tammi–kesäkuu 2017
4.4 Kansallisten normien asettaminen IATG:n ja ISACSin mukaisesti	tammi–joulukuu 2017
4.5 Arviointi ja jatkotoimet	heinä–joulukuu 2017
4.5.1 Alueellinen arviointi	heinä–joulukuu 2017
4.5.2 Loppukertomus	loka–joulukuu 2017